

Національні інформаційні ресурси: проблеми їх захисту й використання

Валерій Кухар,

академік

Національної академії наук України

Соснін О. В. Проблеми державного управління системою національних інформаційних ресурсів з наукового потенціалу України: Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. – 572 с.

Інноваційний шлях розвитку економіки вимагає перегляду підходів до формування, поширення і використання національних інформаційних ресурсів, зокрема – з науково-технічного потенціалу України.

В останні роки активно розбудовувалися законодавчі основи інформаційного середовища, оскільки демократичні перетворення в країні суттєво розширюють інформаційні потреби у взаємовідносинах активної частини суспільства, висувуючи на порядок денний потребу мати чітке уявлення про основні пекучі питання, що назріли в політичній та економічній сфері. За таких обставин поява монографії О. Сосніна „Проблеми державного управління системою національних інформаційних ресурсів з наукового потенціалу України” є значним вкладом у вирішення актуальних питань визначення напрямів використання та розвитку національних інформаційних ресурсів. У цій праці науково обґрунтовується система поглядів на концептуальні, правові, організаційні, економічні, методичні, технологічні засади і механізми вирішення сучасних проблем інформаційної сфери, вдосконалення стратегії державного управління нею. Автор, зокрема, підкреслює складність вирішення питань інформаційного права в Україні, оскільки, незважаючи на величезну кількість ухвалених законів і підзаконних актів, значна частина положень цього права потребує вдосконалення.

У першому розділі монографії розглядаються концептуальні засади державного управління інформаційним ресурсом, обґрунтовуються структура і функціональні ознаки національного інформаційного ресурсу за вітчизняним науково-технічним доробком, висвітлюються тенденції

розвитку інформаційної діяльності та інформаційної індустрії, особливості організації інформаційного ресурсу як об'єкта державного управління.

В другому розділі, присвяченому обґрунтуванню організаційно-правових проблем відтворення національного інформаційного ресурсу, охарактеризовано сутність, зміст і напрями вдосконалення інформаційної складової. Вперше у вітчизняній науковій літературі висвітлено змістову сутність правового режиму науково-технічних інформаційних ресурсів, правових та організаційних механізмів їх захисту в умовах реструктуризації власності та ринкових форм обігу інформації.

Третій розділ присвячений обґрунтуванню стратегії управління інформаційною сферою в сучасних умовах. Тут, з позицій комплексного підходу, визначається характер формування і використання науково-технічних інформаційних ресурсів, основи стратегії управління цією діяльністю в період трансформації соціально-економічних відносин в Україні.

У четвертому розділі висвітлюються проблеми захисту інформації, шляхи вдосконалення системи державного управління цією діяльністю як пріоритетні завдання національної безпеки України. Забезпечення інформаційної безпеки – складний вид діяльності, пов'язаний з протидією загрозам національним інтересам. До об'єктів національних інтересів в інформаційній сфері належать інформація, інформаційна інфраструктура, правовий статус людини в галузі інформаційної діяльності. Автор всебічно висвітлює проблеми, що виникають у сфері, пов'язаній з державною таємницею та інформацією з обмеженим доступом.

У монографії комплексно й системно розглядаються об'єктивні передумови формування інформаційного права. Класифікаційними його ознаками є, зокрема, предмет, методи правового регулювання, інститути інформаційного права.

Дослідження трансформації інформаційної діяльності в процесі переходу від централізованої планової до ринкової економіки дають можливість визначити напрями здійснення стратегії управління інформаційним ресурсом з наукового потенціалу України. Практичне значення мають пропозиції щодо розмежування повноважень між центральними і місцевими органами виконавчої влади стосовно управління об'єктами інформаційних ресурсів, їх захисту від зовнішніх та внутрішніх руйнівних впливів. У книзі викладено правові засади реалізації державної інформаційної політики щодо забезпечення захисту інформаційних ресурсів.

Результати досліджень, висвітлені в монографії, дозволяють визначити напрями розширення інформаційного простору та ресурсів в оборонній сфері і, одночасно, обґрунтувати правові та організаційні заходи щодо посилення інформаційної безпеки як важливої складової національної безпеки держави.

Книжкова полиця

1. **Абрамов В. І.** Духовність суспільства: методологія системного вивчення: Монографія. — К.: КНЕУ, 2004. — 236 с.
2. **Баймуратов М. А., Делинский А. А.** Международно-правовые аспекты становления и развития европейской системы безопасности на пороге XXI века. — Одесса: „Юрид. літ-ра”, 2004. — 184 с. — Рос.
3. **Бурдяк В., Ротар Н.** Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів: Монографія. — Чернівці: Рута, 2004. — 328 с.
4. **Демчук П. О.** Міжнародні відносини та проблеми євроатлантичної інтеграції: Навч. посіб. — К.: ППП, 2004. — 264 с.
5. **Зинин Д., Лутченко В., Савенок В.** Колыбель политики или паранойя избирательных кампаний. — Чернигов: Изд-во „Чернигов. обереги”, 2004. — 174 с.
6. Історія українських політичних партій: кінець XIX ст. 1917 р.: Хрестоматія-посібник / Упоряд. Корольов Б. І., Михальський І. С. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. — Ч. 1. — 561 с.
7. **Компанцева Л. Ф.** Гендерные основы Интернет-коммуникации в постсоветском пространстве: Монография. — Луганск: Знание, 2004. — 404 с. — Рос.
8. **Крегул Ю. І., Ладиченко В. В., Орленко В. І.** Права і свободи людини: Навч. посіб.— К.: Книга, 2004. — 288 с.
9. **Куйбіда В. С.** Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування : Монографія. — К.: МАУП, 2004. — 432 с.
10. **Логвиненко О. С.** Становлення політичного лідерства управлінської еліти в суспільстві перехідного періоду: Автореф. дис. ... канд. політ. наук / Ін-т політ. і етнонац. дослідж. — К., 2004. — 24 с.
11. **Маевская Л. Б.** Осторожно, экстремизм! — К.: МАУП, 2004. — 104 с. — (Б-ка журн. „Персонал”). — Рос.
12. **Мельник Т. М.** Міжнародний досвід гендерних перетворень: Закони зарубіжних країн з гендерної рівності. — К.: Логос, 2004. — 320 с.
13. **Мережко А. А.** История международно-правовых учений: Учеб пособие. — К.: Вид-во „Юрид. думка”, 2004. — 296 с.
14. **Муратова Е. С.** Політологічний аналіз процесу відродження Ісламу в Криму: Автореф. дис. ... канд. політ. наук / Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. — Сімф., 2004. — 20 с.
15. **Павличко Д.** Українська національна ідея: статті, виступи, інтерв'ю. Документи / Павличко Д. — К.: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2004.

— 771 с.

16. Перспективи лівої ідеології в умовах соціальних трансформацій (Як українські ліві відповідають на виклики сучасності?): Матеріали конференції / Соціологічна асоціація України, Інститут соціології НАН України. За ред. М. О. Шульги. — К.: Інститут соціології НАН України, 2003. — 234 с.

17. **Полевий В. І.** Конституційна відповідальність політичних партій в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. — К., 2004. — 20 с.

18. Політологія: Хрестоматія: Навч. посіб. / Упоряд. Кремень В. Г., Кремень Л. О., Кулагін Ю. І. та ін. — К.: Альтерпрес, 2004. — 832 с.

19. **Полторак В., Петров О.** Избирательные кампании: научный подход к организации. — К.: Знання України, 2004. — 120 с. — Рос.

20. Розвиток суспільства: Монографія / За заг. ред. Розпуненка І., Лессера Б. — К.: К.І.С., 2004. — 340 с.

21. **Рязанова Л. С.** Релігійне відродження в Україні: соціокультурний контекст. — К.: Вид-во „Біла книга”, 2004. — 240 с.

22. **Сміт Ентоні Д.** Націоналізм: Теорія, ідеологія, історія. — К.: Вид-во „К.І.С.”, 2004. — 170 с.

23. Солідарність, що нас єднає: Матеріали XXII Конгресу Соціалістичного Інтернаціоналу (Сан-Паулу, жовтень 2003 року). — К.: „Основні цінності”, 2004. — 248 с.

24. Суспільна трансформація: концептуалізація, тенденції, український досвід / За ред. Танчера В. В., Степаненка В. П. — К.: Ін-т соціології НАН України, 2004. — 244 с.

25. Україна на шляху до НАТО: через радикальні реформи до набуття членства / За ред. Перепелиці Г. М. — К.: Вид. дім „Стилос”, 2004. — 400 с.

26. Україна, рік 2004. Шляхи розбудови / За ред. Серебрякова І. — Х.: Східно-Укр. біограф. ін-т, 2004. — 288 с. — (Сер. „500 впливових особистостей”).

27. Україна-НАТО: майбутнє в руках минулого / Упоряд. Поляков Л. — К.: Центр Разумкова, Вид-во „Заповіт”, 2004. — 176 с. — (Сер. Б-ка Центру Разумкова).

28. **Холод В. В.** Феномен парapolитики: идеи, свершения, социальные результаты: Монографія / Холод В. В. — Суми: ИТД „Университет. книга”, 2004. — 502 с. — Рос.

29. **Цыганов В.** Медиа-терроризм. Терроризм и средства массовой информации / Цыганов В. — К.: Вид-во „Ника-Центр”, 2004. — 120 с. — Рос.

30. **Юрій М. Ф.** Політологія: Підручник. — К.: Дакор, 2004. — 416 с.

31. **Якубовський О. П., Бутирська Т. О.** Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії: Монографія. — О.: ОРІДУ НАДУ, 2004. — 196 с.

Вийшов у світ №1 (09) журналу „Соціальна психологія”

Перший у новому році номер „Соціальної психології” відкривається статтею доктора психологічних наук, члена-кореспондента АПН України Г. Балла „Феномен вибору в контексті соціальної поведінки”.

У статтях, розміщених під рубрикою „Проблеми трансформації суспільства”, аналізуються процеси в сучасній освітянській сфері. Публікується, зокрема, закінчення статті доктора філологічних наук Г. Золотухіна „Освіта – не товар, студенти – не покупці” (початок у №6 за 2004 рік). „Культура супроводу освітніх психолого-педагогічних процесів” – цій проблемі присвятили свою розвідку доктор психологічних наук В. Третяченко і кандидат педагогічних наук О. Левченко.

Досить солідно представлено рубрики „Психологія особистості” та „Психологія релігії”. Під першою розміщено статті кандидата психологічних наук О. Колісника „Картина світу, конфлікти і смисл життя особистості”, кандидата психологічних наук Г. Дьяконова „Соціально-діалогічне дослідження моральних почуттів молоді” та асистента кафедри психології Львівського національного університету ім. І. Франка О. Штепи „Феномен особистої зрілості”. Другу рубрику відкриває стаття польського науковця Я. Слівака „Релігійна група і нові релігійні групи (секти)”. Далі йдуть розвідки наукового співробітника Інституту соціальної та політичної психології АПН України С. Музичука „Вірування та самоосвіта особистості” і аспіранта Інституту психології ім. Г. Костюка Л. Суятінової „Молодь, релігія і трансформація суспільства”.

Соціологічний розділ представлений статтями кандидата філософських наук Ю. Романенка „Інтерпретативна мікросоціологічна парадигма дослідження смислопродуруючих чинників” і кандидата соціологічних наук О. Гордилової „Становлення соціальної держави в сучасній Росії”.

Певний інтерес читача викличуть розвідки кандидата психологічних наук О. Макаревича „Особливості психологічної підготовки армій країн НАТО”, кандидата психологічних наук Л. Терлецької „Процес самоаналізу в технологіях групової психотерапії”, практичного психолога І. Хлопунової „Сексуальність як детермінанта жіночої ідентичності”.

Наступний номер часопису вийде у березні 2005 року.